

Fem små välgörare

Många associerar insekter med myggor och andra störande kryp. I själva verket är det dock bara en bråkdel av alla insekter som faktiskt irriterar oss. Men alla fyller de mycket viktiga funktioner. De städar i naturen, håller undan sjukdomar och pollinerar. Insekter är också mat för grodor, däggdjur och fåglar. Till och med blodsugande insekter kan faktiskt göra gott. Svidknott säkerställer att vi får choklad till lördagsgodiset. Den pyttelilla krabaten ansvarar nämligen för att pollinera kakaoträdets blommor.

AV JOHAN JARNESTAD OCH ANNA LILJEMALM

HUSFLUGA

Flugan är kanske världens mest föraktade djur, men den fyller också en viktig funktion för vår livsmedelsproduktion. Ofta är det bin som hyllas som pollinatörer. I själva verket är flugorna de viktigaste och vanligaste pollinatörerna av alla, däribland den vanliga husflugan och dess släktingar. Insektspollinerade äpplen blir större, jordgubbar rödare och rundare och rapsen får högre oljeinnehåll. Totalt finns tiotusentals eller rent av hundratusentals arter av flugor.

GRÄSTORVSMYRA

Insekter beskrivs ibland som vaktmästare eftersom de städar i naturen och äter dött organiskt material. En av dessa städare är myran. I en studie har insektsforskare konstaterat att det går 2 000 myror på varje människa som bor på Manhattan i New York. Varje år kåkar småttingarna skräpatsrester motsvarande 60 000 korv med bröd i stadsdelen. Glupskast av alla är grästorvsmyrans. Till skillnad från möss och råttor sprider myrorna inte heller några sjukdomar.

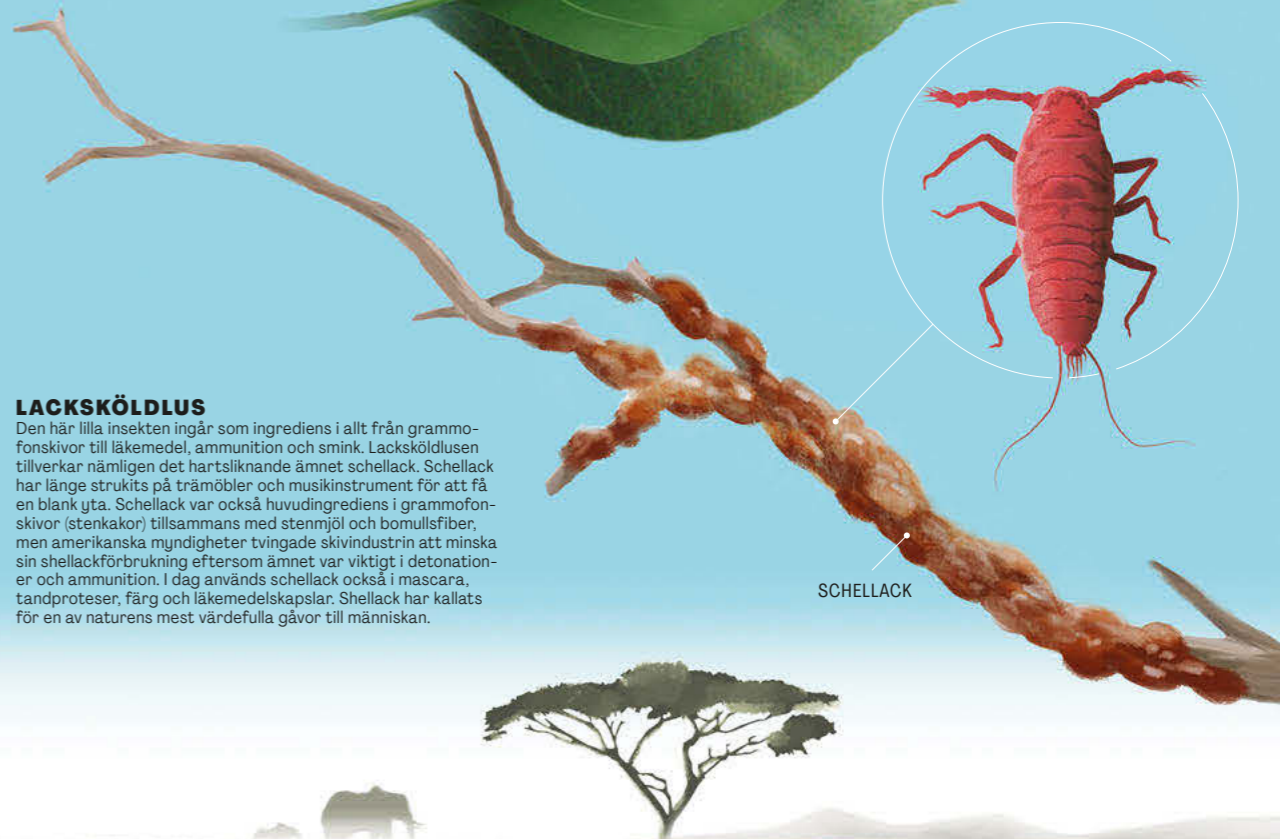
BLOMFLUGA

Utän blomflugans snigellika larver skulle våra åkrar översållas av bladlöss. Faktum är att larverna är rusliga små rovdjur som fungerar som biologiska bekämpningsmedel. Vuxna flugor är däremot vegetarianer och gör mycket nytta för pollineringen. Mellan dessa levnadsskedan finns ett puppstadium där hela djuret byggs om från början till slut – precis som en fjäril som går från konstig mask till bevingat mirakel.

LACKSKÖLDLUS

Den här lilla insekten ingår som ingrediens i allt från gramfon-skivor till läkemedel, ammunition och smink. Lacksköldlusen tillverkar nämligen det hartsliknande ämnet schellack. Schellack har länge strukits på trämöbler och musikinstrument för att få en blank yta. Schellack var också huvudingrediens i gramfon-skivor (stenkakor) tillsammans med stenhöl och bomullsfiber, men amerikanska myndigheter tvingade skivindustrin att minska sin schellackförbrukning eftersom ämnet var viktigt i detonationer och ammunition. I dag används schellack också i mascara, tandproteser, färg och läkemedelskapslar. Schellack har kallats för en av naturens mest värdefulla gåvor till människan.

SHELLACK

DYNGBAGGE

En insekt som trivs i andra djurs avföring, hur är det möjligt? Dyngbaggen är en fena på att sätta i sig allt från hästbajs till elefantbajs. På kuppen bidrar den med näring för jorden. Vissa dyngbaggsarter rullar iväg dyngan till mer skyddade miljöer där de kan kalasa ifred. Den här kulan kan vara 50 gånger så stor som insekten, och dyngbaggen har kallats för världens starkaste djur. På vägen navigerar den lilla skalbaggen med hjälp av Vintergatan. Utan dyngbaggarna skulle jorden vara en betydligt skitigare plats.

